

تاسیسات هسته‌ای را دوباره می‌سازیم

مسعود پزشکیان، با حضور در سازمان انرژی اتمی ایران با بیان اینکه دشمنی‌ها و ترور دانشمندان ایرانی ناشی از نگرانی قدرت‌های بزرگ از استقلال علمی و فناوریانه ایران است، گفت: «باها اعلام کرده‌ایم که ساخت سلاح هسته‌ای در دستور کار ما نیست و آنان نیز این را می‌دانند؛ اما ادعای دروغ خود را بهانه‌ای برای جلوگیری از پیشرفت ایران قرار داده‌اند. جوانان و نخبگان ما توان حل مشکلات و پاسخ به نیازهای کشور را دارند و اینگونه نخواهد بود که بنشینند و کاری نکنند و کشور محتاج صنایع و محصولات آنها باشد. آنها این توانمندی‌ها را با نیازهای ملی پیوند زده‌اند و این مسیر را با قدرت ادامه می‌دهند.» او همچنین گفت: «فعالیت‌های هسته‌ای ما همه برای برطرف کردن مشکلات مردم و مسائل غیرنظامی است. دشمنان سعی می‌کنند در مورد صنعت هسته‌ای ایران این را القا کنند که ما به دنبال ساخت بمب هستیم؛ درحالی‌که ما بر اساس فتوای مقام معظم رهبری، استفاده از بمب هسته‌ای را حرام می‌دانیم. علم در درون ذهن‌های دانشمندان ماست و با از بین بردن ساختمان‌ها و کارخانه‌ها مشکلی پیش نخواهد آمد؛ ما دوباره و با قدرت بیشتری خواهیم ساخت.»

درخواست موشکی نسل «زد»

حسین طائب، مشاور فرمانده کل سپاه پاسداران در نشستنی با موضوع «بررسی سبند راهبرد امنیت ملی آمریکا با محوریت ایران» گفت: «در جنگ ۱۲ روزه، همه ملت یکپارچه می‌گویند به این حکومت اعتماد پیدا کردیم این حکومت هر کاری که توانست کرد که جنگ شروع نشود، اما موقعی که جنگ شد خوب جنگید؛ تصویر تل‌آویو عین تصویر غزه شد.» او ادامه داد: «یک استاد آمریکایی در تحلیل جنگ ۱۲ روزه می‌گوید که ما کلی کار کردیم و نسلی از جوانان را در ایران به وجود آوردیم، یکی از سوالاتی که مطرح کرده بود این بود که وقتی موشکی در همسایه‌ات فرود می‌آید، چه ارتباطی به تو دارد؟ چرا به یمن و عراق کمک می‌کنی؟ ولی امروز همان نسل «زد» وقتی موشک در خانه خود فرود می‌آید، می‌گوید چرا موشک کمتر می‌خرد؟ شروع به مطالبه‌گری می‌کند که دفاع خود را هر کجا لازم است قوی کنی و حتی مطالبه‌گری می‌کند و می‌گوید اگر دیدی طرف مقابل می‌خواهد بزند عملیات پیش‌دستانه انجام دهید.»

ابلاغ دستورالعمل ساخت پناهگاه

غلامرضا جلالی، رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور در کمیته کشوری پدافند غیرعامل هلال احمر از تصویب و ابلاغ مصوبه‌ای از سوی کارگروه دائمی پدافند غیرعامل در خصوص ساخت پناهگاه‌ها خبر داد و گفت: «دستورالعمل پدافند غیرعامل پناهگاه‌های شهری، اسکان موقت و اضطراری با عنوان «شهید سرتیپ پاسدار مهندس حسن شاطری» از سوی رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ شده و ساخت و آماده‌سازی پناهگاه‌ها را به شهرداری‌ها محول کرده و وزارت راه و شهرسازی را نیز مکلف کرده تا آیین‌نامه‌های ساخت‌وساز مسکن را متناسب با تهدیدهای نظامی تغییر دهد.»

دفاع از دانشگاه

بررسی صحبت‌های اخیر محمدرضا عارف

درباره قطع ارتباط علمی کشور با نهادهای بین‌المللی در پی اتهام جاسوسی به استادان

عکس: President.ir

بسیاری نیز بدون اثبات اتهامات منجر به آزادی اساتید شده است. در میان این پرونده‌ها، در این گزارش به سه نمونه از بازداشت استادانی اشاره شده است که به دلیل همکاری‌های علمی یا حضور بین‌المللی‌شان با چنین اتهاماتی روبه‌رو شدند. مهدی ذاکریان، استاد سابق روابط بین‌الملل دانشگاه تهران و استادیار حقوق بشر دانشگاه آزاد در سال ۱۳۸۸ در حالی که برای تدریس در دانشگاه پنسیلوانیای آمریکا قصد خروج از کشور را داشت به اتهام امنیتی و جاسوسی بازداشت شد، او در نهایت از این اتهام تبرئه شد.

کاووس سیدامامی، استاد علوم سیاسی دانشگاه امام صادق فرد دیگری بود که به همراه چند فعال محیط زیستی در سال ۱۳۹۶ بازداشت شد. در آن زمان اعلام شد که وی به انتقال اطلاعات ملی به سرویس‌های جاسوسی بیگانه متهم، اعتراف و به همین دلیل در زندان خودکشی کرد. همگی فعالان محیط زیستی در نهایت بهمن‌ماه سال گذشته از زندان آزاد و مراد طاهیان نیز در جریان تبادل زندانیان با دولت ایالات متحده آزاد و به کشور آمریکا بازگشت.

عباس عدالت، استاد ریاضیات و علوم کامپیوتر امپریال کالج لندن بود که در سال ۱۳۹۷ و در جریان سفر به ایران به اتهام جاسوسی دستگیر شد. خبرگزاری فارس وی را به عنوان یک شبکه‌ی نفوذ وابسته به انگلیس معرفی کرد و نوشت: «اخیراً اعضای یک شبکه نفوذی وابسته به انگلیس دستگیر شده‌اند که گفته می‌شود با برخی از عناصر اصلی جریان فتنه و انحراف در ارتباط بوده‌اند.» اما پس از گذشت کمتر از یک سال او به انگلیس بازگشت. بنابر گزارش رویداد ۲۴؛ کمپین ضدتحریم و حمله نظامی علیه ایران (با نام مخفف CASMII) که توسط عباس عدالت بنیان نهاده شده بود (دی‌ماه همان سال) اعلام کرد: «او به انگلیس بازگشته است. مقامات ایرانی به این نتیجه رسیده‌اند که به دلیل سوءتفاهم و اطلاعات غلط، عباس عدالت بازداشت شده بود.»

در جامعه بین‌المللی ندارند. باید بگوییم که ما خودمان را داریم تکرار می‌کنیم. یعنی داریم در دانشگاه کالای قلابی تولید می‌کنیم.» این قطع ارتباط دلایل متعددی دارد که محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور اخیراً به یکی از آنها اشاره کرد. وی در صحبت‌هایی که اخیراً در فرهنگستان علوم داشت با انتقاد از قطع تعاملات علمی بین‌المللی در ایران، از اتهامی سخن گفت که یکی از ابزارهای برخورد‌های سیاسی و امنیتی با اساتید دانشگاه بوده است. عارف با اشاره به ذهنیت بسته در تعاملات بین‌المللی گفت: «تقریباً رابطه علمی کشور با نهادهای علمی بین‌المللی قطع شده است و حقوق و مزایای اساتید برای شرکت در کنفرانس‌های علمی پاسخگو نیست که در این زمینه صورت مسئله را پاک کردیم که اساتید در کنفرانس علمی شرکت نکنند و یا در صورت برگزاری کنفرانس‌ها در داخل کشور از کسی دعوت نشود؛ به این دلیل که شاید از عوامل جاسوسی باشد.» او از فرهنگستان‌ها خواست که در طرح این مسئله کمک کنند و قطع ارتباط علمی با دنیا را غیرممکن دانست: «آیا در دنیای کنونی امکان‌پذیر است با دنیای علمی جهان ارتباط نداشته باشیم و اساتید ایرانی با اساتید سایر کشورها در ارتباط نباشند؟ کشور از این قطع روابط علمی با جهان ضرر می‌کند.»

اخراج اساتید دانشگاه به بهانه‌های امنیتی و جاسوسی بیش از همه برای اساتیدی رخ می‌دهد که ارتباطات بین‌المللی خود را حفظ و در تلاش هستند که گسترش دهند.

▼ مرور چند اتهام

اتهام‌زنی به چهره‌های علمی و دانشگاهی، با برچسب «همکاری با دستگاه‌های بیگانه» در دهه‌های اخیر تکرار شده است. اتهاماتی که در برخی موارد به تشکیل پرونده‌های امنیتی و بازداشت استادان انجامیده است. البته اینکه از حکم همه پرونده‌ها در این زمینه آگاه باشیم، که ممکن نیست اما

منصوره محمدی

خبرنگار گروه سیاست

هشدار معاون اول رئیس‌جمهور نسبت به قطع ارتباط علمی ایران با کشورهای جهان، به دلیل آنچه که احتمال جاسوسی عوامل خارجی مطرح کرد، یک بار دیگر دو شکاف در سیاست‌گذاری کشور را نمایان کرده است: از یک سو گروهی تعاملات علمی با جامعه بین‌المللی را لازمه توسعه و پیشرفت می‌دانند و گروهی دیگر هرگونه ارتباط خارجی را مصداق «نفوذ» و یا «جاسوسی» تعبیر می‌کنند.

انتقادات در خصوص قطع ارتباط علمی دانشگاه‌های ایران با دیگر دانشگاه‌های جهان و مختل شدن فضای تبادل ارتباطات با دیگر نهادهای بین‌المللی مورد انتقاد بسیاری از اساتید دانشگاه است. محمدرضا عارف که خود به دلیل روند اخراج اساتید در جریان اتفاقات سال ۱۴۰۱ از هیئت جذب دانشگاه شریف استعفا داده بود، انتقاد صریحی به رویکردهای مواجهه با اساتید دانشگاه و وارد کردن اتهام جاسوسی داشته است؛ رویکردی که حالا به گفته او به عنوان معاون اول رئیس‌جمهوری منجر به قطع ارتباط دانشگاه‌های ایران و جهان شده است.

▼ هشدار علمی به رویکرد سیاسی

پیش از این تقی آزادارمکی، استاد دانشگاه تربیت مدرس با انتقاد از قطع ارتباط دانشگاه‌های ایران با دانشگاه‌های جهان و کاهش رتبه علمی ایران، فرایند بررسی مقالات علمی را به همین دلیل فرسایشی و دارای تقلب دانست که منجر به تولید کالای قلابی در دانشگاه می‌شود: «ارتباط دانشگاه‌هایمان با جهان قطع است. استادان ما امکان حضور

احمد نقیب‌زاده استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران:

اتهامات جاسوسی اساتید را فریز می‌کند

هیئت‌ها منتشر شد؟ اینها پروژه‌هایی است که انجام دادند. آقای ظریف اخیراً به نکته درستی اشاره کرد، وی گفت جاسوس فقط این نیست که اطلاعاتی از جایی بدهد، جاسوس می‌تواند جریان‌سازی کند، تفسیرسازی کند و یک خط فکری را پیش ببرد. من فکر می‌کنم یک دست قوی پشت این تخریب و فروپاشی وجود دارد و زمانی که این را مطرح می‌کردند چندان به آن توجه نمی‌شد، اعتقاد برخی این بود که نبود درایت کافی است که منجر به چنین رویدادهایی می‌شود اما وقتی درایت وجود ندارد، امور ناهماهنگ پیش می‌رود، در حالی که در این روند همه چیز هماهنگ پیش می‌رود. ابتدا گفتند تعهد و تخصص و بعد خودی و ناخودی مطرح شد و به اینجا رسیدیم که اکنون شاهد آن هستیم.

این رویکردها چه تأثیری در فضای علمی کشور دارد؟

ما پیش از این سفرهای خارجی داشتیم که در پی آنها در تلاش بودیم تعاملات علمی با جهان برقرار کنیم، منابع علمی جدید را به دست آوریم، کتاب جدیدی خریداری کنیم، درباره نظریات جدید تبادل نظر کنیم و همه اینها منجر به روزآمد شدن فهم و دانش ما به عنوان یک استاد دانشگاه می‌شد و با اطلاعات به‌روتری به فضای علمی کشور بازمی‌گشتیم. اما با قطع شدن این روند و با توجه به اینکه در داخل کشور نیز دسترسی به خیلی از منابع فراهم نیست، اساتید دچار یک فریزشدگی شده‌اند و در پی آن انگیزه‌ها از بین می‌رود، دانشجویها بی‌انگیزه می‌شوند و به

از کشور بروم، به صورت قطعی می‌گویند که وی برای جاسوسی رفته است. حال آنکه استاد دانشگاه برای ارتقای رتبه علمی خود نیاز به ارتباطات دارد و رفت و آمد به مراکز علمی و پژوهشی یک ضرورت برای اساتید است. من فکر می‌کنم وارد کردن چنین اتهاماتی در راستای یک پروژه تخریبی است که می‌خواهد اساتید منتقد را از سر راه حذف کند. جلوی این

پروژه تخریبی در دوران آقای هاشمی‌رفسنجانی و خاتمی گرفته شد اما در دوران احمدی‌نژاد فضا به شیوه دیگری شد و او همه چیز را به هم ریخت. احمدی‌نژاد با رویکردهای خود دانشگاه را از بین برد. فضا به سمتی رفت که اساتید گزینشی وارد دانشگاه می‌شدند، به محتوای دروس ایراد وارد کردند و هیئت‌هایی را تعیین کردند که اساتید جدید را شناسایی کنند.

آنها نیز ضعیف‌ترین آدم‌ها را پیدا کردند و خواستند که محتوای اسلامی‌تر تولید کنند. الان نزدیک به دو دهه از آن سال‌ها می‌گذرد کدام کتاب جامعه‌شناسی از این

احمد نقیب‌زاده، استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران در گفت‌وگو با هم‌میهن با اشاره به پیشرفت‌های چشمگیری که در دوران هاشمی‌رفسنجانی و اصلاحات به واسطه ارتباطات علمی ایران با جهان به دست آمده بود، معتقد است آن پیشرفت منجر به ترس جهان از ما شده بود که در دوران احمدی‌نژاد و شروع روند وارد کردن اتهامات جاسوسی و امنیتی به اساتید دانشگاه و کاهش تدریجی تعاملات، منجر به عقب‌گرد کشور شد.

معاون اول رئیس‌جمهور اخیراً به فرایندی اشاره کردند که در دانشگاه‌ها فضا را برای فعالیت اساتید دانشگاه سخت و غیرممکن می‌کند. اینکه به دلیل احتمال جاسوسی خواندن اساتید دانشگاه روابط علمی ایران با کشورهای دیگر در حال قطع شدن است. نظراتان درباره این رویکرد چیست و از چه زمانی اساتید در ایران با چنین اتهاماتی روبه‌رو شدند؟

الان شرایط به گونه‌ای شده است که اگر استادی چند بار از ایران به خارج